

Sygnatura akt XVIII C 293/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 17 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Magda Inerowicz

Protokolant: protokolant sądowy Emilia Staszkiwicz

(...)

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2017r.

na rozprawie

sprawy z powództwa: **(...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko: **M. G. i J. N.**

o zapłatę

1. powództwo oddała,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 14.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO /-/ M. Inerowicz

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., pozwem wniesionym w dniu 12 kwietnia 2016 r., podtrzymanym w piśmie z dnia 1 sierpnia 2016 r., wniósł w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od M. G. i J. G. (ob. N.) kwoty 1.626.268,64 zł, na którą składają się:

- kwota 1.502.839,30 zł z tytułu kapitału kredytu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 13 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty;
- kwota 7.423,34 zł z tytułu odsetek umownych naliczonych zgodnie z Regulaminem od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia 30 października 2014 r. do dnia rozwiązania umowy, tj. do dnia 16 kwietnia 2015 r.;
- kwota 115.650,54 zł z tytułu odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia następnego po dniu rozwiązania umowy, tj. od dnia 17 kwietnia 2015 r. do dnia 12 kwietnia 2016 r.;
- kwota 355,46 zł z tytułu odsetek od zadłużenia przeterminowanego.

Nadto, powód wniósł o zasądzenie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 19 czerwca 2008 r. zawarł z pozwanymi umowę kredytu hipotecznego na kwotę 848.000 zł, indeksowanego do waluty obcej (CHF), a zabezpieczeniem było ustanowienie hipoteki kaucyjnej na nieruchomości pozwanych oraz cesja praw na rzecz powoda z polisy ubezpieczenia ww. nieruchomości. Pozwani nie wywiązali się z obowiązku spłaty należności wynikającej z przedmiotowej umowy, co

spowodowało powstanie wymagalnego zadłużenia w dniu 16 kwietnia 2015 r. Umowa z dnia 19 czerwca 2008 r. została rozwiązana. Zachowanie pozwanych stanowi naruszenie zobowiązań umownych na szkodę powoda. W konsekwencji, powodowi przysługuje roszczenie o zapłatę kwoty będącej przedmiotem powództwa (art. 471 k.c.) z tytułu wszystkich wymagalnych wierzytelności z dniem rozwiązania umowy kredytowej.

W dniu 3 listopada 2016 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał pozwany, aby w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacili powodowi kwotę 1.626.268,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 1.502.839,30 zł od dnia 13 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty wraz z kwotą 11.817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotą 10.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, albo by wnieśli w tym terminie sprzeciw.

Od przedmiotowego nakazu zapłaty pozwani wnieśli **sprzeciw**, w którym domagali się oddalenia powództwa w całości oraz ustalenia, że klauzula indeksacyjna zawarta w umowie o kredyt hipoteczny w § 2 pkt 1 umowy w związku z § 7 pkt 4 oraz § 9 pkt 2 Regulaminu kredytu hipotecznego stanowiącego zgodnie z § 1 pkt 2 umowy o kredyt hipoteczny integralną część tej umowy jest nieważna. Nadto pozwani wnieśli o zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwani podnieśli, że powód nie wykazał zgłoszonego żądania zarówno co do zasady, jak i co do wysokości oraz zastosował niedozwolone postanowienia we wzorcu umowy w postaci niedozwolonej klauzuli indeksacyjnej, a także nie pouczył precyzyjnie pozwanych jako konsumentów o ryzyku związanym z zawarciem umowy o kredyt hipoteczny. Pozwani zastrzegli, że postanowienia umów kredytowych muszą być zgodne z obowiązującymi bezwzględnie normami ustawy Prawo bankowe, wobec czego – powołując się na orzecznictwo oraz stanowisko Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – wskazali, że w przypadku nieważności klauzuli indeksacyjnej, za niewykazaną należy uznać również zasadności wypowiedzenia umowy o kredyt hipoteczny, co ma bezpośrednie przełożenie na wymagalność ewentualnych roszczeń powoda i nieprawidłowość naliczonych kwot dochodzonych pozwem, gdyż daty podane jako podstawy wyliczeń są obarczone błędem. Pozwani podnieśli przy tym, że wyciąg z ksiąg rachunkowych banku nie jest wystarczającym dowodem na fakt okoliczności podniesionych w pozwie.

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 6 kwietnia 2017 r. powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

W piśmie procesowym z dnia 25 maja 2017 r. pozwani wskazali, że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy o kredyt hipoteczny, a wniosek zawierający szczegółowe wyjaśnienia powodów w przedmiocie możliwości ubiegania się o restrukturyzację i dodatkowe wyjaśnienia dotyczące możliwości poprawy sytuacji finansowej oraz terminowej obsługi zobowiązań kredytowych został złożony przez pozwanych w dniu 18 czerwca 2014 r.

W piśmie procesowym z 26 lipca 2017 r. pozwani reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc ponadto o zasądzenie od powoda na rzecz każdego z pozwanych zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny.

W dniu 19 czerwca 2008 r. pozwani M. G. i J. G. (z domu N.) zawarli z (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W. – pośrednikiem prawnym powoda - umowę kredytu hipotecznego nr (...). Pozwani chcieli założyć rodzinę i wyremontować dom, co było podstawową przesłanką zawarcia umowy kredytu hipotecznego z powodem.

Zgodnie z § 1 pkt 2. umowy określenia użyte w umowie miały znaczenie nadane im w „Regulaminie kredytu hipotecznego udzielanego przez (...), zwanym dalej „Regulaminem”, który stanowił integralną część umowy.

Zgodnie z § 2 umowy bank zobowiązał się oddać do dyspozycji kredytobiorcy kwotę w wysokości 848.000 złotych. Kredyt był indeksowany do waluty obcej – franka szwajcarskiego (CHF), a okres kredytowania wynosił 480 miesięcy.

Kredyt przeznaczony był na zakup domu na rynku wtórnym, refinansowanie poniesionych wydatków na cele mieszkaniowe, modernizację.

W § 3 umowy ustalono, że kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia umowy wynosiła 4,07083% w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem postanowień Regulaminu w zakresie ustalania wysokości oprocentowania. Zmienna stopa procentowa ustalana jest jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) oraz stałej marży Banku w wysokości 1,15 punktów procentowych. Oprocentowanie kredytu ulega zmianie w zależności od zmiany stopy referencyjnej LIBOR 3M. Szczegółowe zasady naliczania odsetek, ustalania wysokości oprocentowania oraz zasady zmiany oprocentowania ustalono w Regulaminie.

W myśl § 5 ust. 6 umowy ulega ona rozwiązaniu w przypadku gdy w ciągu 60 dni od dnia jej zawarcia Kredytobiorca nie spełnił warunków uruchomienia kredytu.

Z § 6 umowy wynika, że kredytobiorca dokonuje spłaty rat kredytu obejmujących część kapitałową oraz część odsetkową w terminach i wysokościach określonych w umowie. Kredyt podlega spłacie w 480 ratach spłaty. Data płatności pierwszej raty kredytu uzależniona jest od daty wypłaty kredytu lub pierwszej jego transzy. O wysokości i dacie płatności pierwszej raty kredytu Bank informuje Kredytobiorcę listownie w ciągu 14 dni od uruchomienia kredytu.

Z § 7 umowy wynika, że zabezpieczeniem spłaty kredytu była hipoteka kaucyjna do kwoty 1.696 zł na nieruchomości położonej w P., przy ul. (...) nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), oraz cesja praw na rzecz Banku z polisy ubezpieczenia ww. nieruchomości / budowy od ognia i innych zdarzeń losowych; do czasu ustanowienia wszystkich zabezpieczeń, a w szczególności hipoteki Bank stosuje podwyższoną marżę Banku o 1,20 punktu procentowego.

W § 8 umowy wskazano, że bank pobiera odsetki o charakterze zmiennym od zadłużenia przeterminowanego, które w dniu sporządzenia umowy wyniosły 16% w stosunku rocznym. Szczegółowe zasady naliczania odsetek ustalono w Regulaminie.

W § 10 umowy kredytobiorca oświadczył, że wszelkie dane dotyczące kredytobiorcy, nieruchomości stanowiącej przedmiot finansowania oraz nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie umowy, podane we wniosku oraz innych dokumentach przedłożonych do Banku celem zawarcia umowy, są zgodne z prawdą i stanem faktycznym oraz nie uległy zmianie do dnia zawarcia umowy. Kredytobiorca zobowiązał się nadto do niezwłocznego powiadomienia Banku oraz aktualizacji jego danych lub poręczyciela – w przypadku ich zmiany.

W § 12 Kredytobiorca został również zobowiązany do niezwłocznego informowania Banku o wszelkich zmianach danych osobowych i teleadresowych przekazanych Bankowi. W umowie - § 12 ust. 2 - ustalono, że korespondencję uważa się za doręczoną po upływie 7 dni od daty wysłania na ostatni podany przez Kredytobiorcę adres do korespondencji.

W § 15 ust. 2 umowy kredytobiorca oświadczył, że w dniu podpisania umowy otrzymał regulamin i aktualną na dzień umowy taryfę i zapoznał się z nimi.

W Regulaminie określającym warunki udzielania kredytu hipotecznego osobom fizycznym przez (...) S.A., stanowiącym załącznik do przedmiotowej umowy, wskazano, że kredyt indeksowany do waluty obcej to kredyt oprocentowany według stopy procentowej opartej na stopie referencyjnej, dotyczącej waluty innej niż złote, którego wypłata oraz spłata odbywa się w złotych w oparciu o kurs waluty obcej do złotego, według Tabeli kursów walut obcych obowiązującej w Banku. Taryfa zdefiniowana została z kolei jako taryfa oprocentowania, opłat i prowizji dla kredytów hipotecznych udzielonych przez bank (§ 2 pkt 11).

W § 7 pkt 4. Regulaminu wskazano, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wypłata kredytu następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty

środków z kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, stosuje się kurs nie niższy niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty poszczególnych transz. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone jest w walucie obcej i obliczane według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach saldo zadłużenia z tytułu kredytu obliczane jest według kursów stosowanych przy wypłacie poszczególnych transz. Aktualne saldo zadłużenia w walucie kredytu Kredytobiorca otrzymuje listownie na podstawie postanowień § 11.

W § 9 ust. 2 pkt. 1 Regulaminu ustalono, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, raty kredytu podlegające spłacie wyrażone są w walucie obcej i w dniu wymagalności raty kredytu pobierane są z rachunku bankowego, według kursu sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu.

O wysokości pierwszej raty spłaty kredytu oraz terminach spłaty Bank zobowiązał się poinformować Kredytobiorcę listownie w ciągu 14 dni od dnia uruchomienia kredytu z zastrzeżeniem postanowień § 9 ust. 2 (§ 11 ust.1).

W § 21 ust. 1 pkt. 5 Regulaminu przewidziano, że w przypadku niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej Bank zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia Umowy w całości lub części, z zachowaniem okresu wypowiedzenia w wysokości 30 dni, a w przypadku zagrożenia upadłością przedsiębiorcy – 7 dni.

Za niedotrzymanie warunków udzielenia kredytu uznaje się m.in.: niewywiązywanie się ze zobowiązań wynikających z umowy oraz warunków dodatkowych nałożonych przez Bank; nieustanowienie zabezpieczeń prawnych w terminach przewidzianych w Umowie; nieterminową spłatę kapitału kredytu, odsetek, prowizji i innych należności wynikających z umowy, a także pogorszenie się sytuacji finansowej Kredytobiorcy, które zagraża w ocenie Banku terminowej spłacie kredytu.

W przypadku postawienia kredytu indeksowanego do waluty obcej w stan wymagalności, Bank dokonuje zmiany waluty kredytu na złote według kursu sprzedaży zgodnie z aktualną Tabelą obowiązującą w Banku (§ 21 ust. 3).

W oświadczeniu stanowiącym załącznik do umowy kredytobiorca oświadczył, że został zapoznany przez pracownika Banku z kwestią ryzyka kursowego w przypadku udzielenia kredytu indeksowanego do waluty obcej i będąc w pełni świadomym ryzyka kursowego, rezygnuje z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych i dokonuje wyboru zaciągnięcia kredytu indeksowanego do waluty obcej.

Przed zawarciem umowy pozwanym nie przedstawiono jednak tabeli kursów walut obcych obowiązujących w banku przed zawarciem lub w trakcie zawarcia umowy kredytu. Wskazano pozwanym, że wzięcie kredytu we frankach szwajcarskich jest dogodnym i bezpiecznym rozwiązaniem z uwagi na dobry i stabilny kurs tej waluty. Pozwanym przedstawiono formularz umowy, przy czym strony nie negocjowały ze sobą jeśli chodzi o precyzyjne określenie poszczególnych punktów jej wykonywania i pozwani nie mieli wpływu na treść zawartych w umowie postanowień. Ponadto pozwani nie otrzymali również harmonogramu spłaty kredytu ze wskazaniem konkretnych rat miesięcznych do spłaty, ponieważ – w momencie zawierania umowy – trudno było precyzyjnie ustalić jaki będzie kurs franka szwajcarskiego.

Dowód: umowa kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 19 czerwca 2008 r. (k. 15-17v); pełnomocnictwo (k. 18-18v); oświadczenie kredytobiorcy związane z zaciągnięciem kredytu zabezpieczonego hipoteką (k. 19); oświadczenie kredytobiorcy o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej (k. 19v); oświadczenie banku o udzieleniu kredytu (k. 20v); warunki udzielenia elastycznego kredytu domowego (k. 21-22v), Regulamin kredytu hipotecznego udzielanego przez (...) (k. 23-27); wniosek o pozwolenie na budowę z 8 stycznia 2009 r. (k. 199); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 29 sierpnia 2011 r. zezwoliła na utworzenie przez instytucję kredytową (...) S.A. z siedzibą w A. banku w formie spółki akcyjnej pod firmą (...) S.A.

Oświadczeniem z dnia 22 września 2011 r. (...) S.A. wstąpił w prawa i obowiązki (...) S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w W..

W dniu 31 grudnia 2012 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. połączył się w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeksu spółek handlowych z (...) S.A.

Powód jako podmiot przejmujący wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki przejmowanego (...) S.A.

Dowód: decyzja z dnia 29 sierpnia 2011r. Komisji Nadzoru Finansowego (k. 40-41); oświadczenie (...) S.A. z dnia 22 września 2011 r. (k. 56); odpis pełny KRS nr (...) (k. 42-55).

Pismami z dnia: 11 lipca 2013 r., 18 sierpnia 2013 r., 12 września 2013 r. pozwani zwrócili się do powoda z prośbą o obniżenie rat kredytu hipotecznego ze względu na brak możliwości spłacenia go w pełnej wysokości. Pozwani powoływali się na koszt prowadzonej działalności gospodarczej oraz remont i rozbudowę domu, celem uzyskania dodatkowego pomieszczenia, w którym mieści się firma.

Pismem z dnia 28 sierpnia 2013 r. powód wydał decyzję odmowną, wskazując że jedynym dopuszczalnym rozwiązaniem sytuacji pozwanych jest zawieszenie spłaty kredytu na okres 5. miesięcy oraz dodatkowe zabezpieczenie w formie nieruchomości.

Dowód: wydruk z GUS (k. 201); pismo powoda z 28 sierpnia 2013 r. (k. 202); zażalenie pozwanych z 18 sierpnia 2013 r. (k. 203); pismo pozwanych z 11 lipca 2013 r. (k. 204); pismo pozwanych z 12 września 2013 r. (k. 205-205v); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

Pismem z dnia 4 listopada 2013 r. J. G. (z domu N.) została wezwana do zapłaty w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania pełnej kwoty zaległości, która na dzień 31 października 2013 r. wynosiła 2.506 CHF.

Dowód: wezwanie z dnia 4 listopada 2013 r. (k. 206).

Pismem z dnia 12 listopada 2013 r. bank – w ramach oferty – przedstawił pozwanemu M. G. propozycję pomocy w dobrowolnej sprzedaży nieruchomości oferując kompleksową obsługę w tym zakresie, a także wskazując na możliwość zaproponowania korzystnych warunków kredytowania dla potencjalnych nabywców nieruchomości i umorzenia części zobowiązania w (...) Bank (...) S.A. lub rozłożenie go na dogodne raty.

Dowód: pismo powoda z 12 listopada 2013 r. (k. 208).

W związku z wcześniejszymi pismami pozwanych o obniżenie raty kredytu, w dniu 22 stycznia 2014 r. strony zawarły aneks do umowy nr (...), zgodnie z którym – w § 1 – wskazano, że saldo zadłużenia z tytułu umowy na dzień 22 stycznia 2014 r. wyrażane w walucie, do którego indeksowany jest kredyt, wynosi łącznie 385.492,39 CHF i obejmuje: należność główną w kwocie 384.097,79 CHF z czego wymagalna należność główna wynosi 2.245,65 CHF; wymagalne odsetki umowne (naliczone od kapitału kredytu) w kwocie 1.078,14 CHF; wymagalne odsetki od zadłużenia przeterminowanego w kwocie 34,69 CHF; niewymagalne odsetki umowne (naliczone od kapitału kredytu) w kwocie 281,77 CHF – co w przeliczeniu na złote zgodnie z aktualną na dzień sporządzenia Aneksu Tabelą kursów walut obcych obowiązującą w Banku (tj. po kursie sprzedaży CHF 3,5584) wynosi łącznie 1.371.736,12 zł. Kredytobiorca oświadczył, że uznaje zadłużenie z tytułu umowy co do zasady oraz co do ww. wysokości. Kredytobiorca wyraził zgodę na doliczenie należności głównej wskazanych kwot oraz odsetek naliczonych od dnia sporządzenia Aneksu do 7. dnia roboczego od daty wejścia w życie Aneksu i na naliczanie dalszych odsetek umownych od tak skapitalizowanej kwoty.

W § 2 aneksu wskazano, że marża Banku ulega podwyższeniu o 0,01 p.p., tj. z dotychczasowej w wysokości 1,15 p.p. do 1,16 p.p.

Zgodnie z § 3 aneksu ustalono, że zmienna stopa procentowa ustalana jest jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) oraz stałej marży Banku w wysokości 1,16 punktów procentowych.

W § 4 wskazano, że spłata kredytu następuje w miesięcznych równych ratach, przy czym od dnia 30 stycznia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. („Okres Niższych Rat”) obowiązuje okres obniżenia kwoty raty spłaty kredytu do poziomu nie niższego niż 40% wartości spłaty kredytu, mającej być przedmiotem obniżenia w ten sposób, że w pierwszej kolejności obniżeniu podlega część kapitałowa raty spłaty kredytu („Niższa Rata”). Jednocześnie wskazano, że w przypadku gdy kwota Niższej Raty jest niższa niż odsetki naliczone od bieżącego salda zadłużenia z tytułu kapitału kredytu za dany okres rozliczeniowy, wówczas kwota odsetek stanowiących różnicę pomiędzy tak naliczonymi odsetkami a Niższą Ratą zwiększa bieżące saldo zadłużenia z tytułu kapitału kredytu na koniec Okresu Niższych Rat (kapitalizacja odsetek). W oparciu o saldo zadłużenia z tytułu kapitału kredytu aktualne na pierwszy dzień po zakończeniu Okresu Niższych Rat wyliczana będzie wysokość kolejnych rat spłaty kredytu (wymagalnych po zakończeniu Okresu Niższych Rat) przy jednoczesnym zachowaniu pierwotnego okresu kredytowania. W aneksie wskazano, że w Okresie Niższych Rat nie dokonuje się zmian harmonogramu (za wyjątkiem zmian wysokości rat spłaty kredytu wynikających ze zmiennej stopy procentowej oraz zmian harmonogramu spowodowanych realizacją przez Bank opisanej poniżej dyspozycji wcześniejszej częściowej spłaty kredytu), co oznacza, że w Okresie Niższych Rat nie dokonuje się zmiany długości kredytowania, zmiany kwoty kredytu oraz zmiany waluty kredytu. Kredytobiorca jest uprawniony do złożenia w Okresie Niższych Rat dyspozycji dotyczącej wcześniejszej częściowej spłaty kredytu, przy czym dyspozycja ta zostanie zrealizowana przez Bank na zasadach opisanych w Regulaminie (po uprzedniej kapitalizacji odsetek naliczonych do momentu poprzedzającego realizację ww. dyspozycji i zwiększających saldo zadłużenia z tytułu kapitału kredytu – jeśli dotyczy). Realizacja przez Bank ww. dyspozycji będzie skutkowałą zmianą harmonogramu oraz zastąpieniem pierwszej Niższej Raty przypadającej po dokonaniu wcześniejszej częściowej spłaty kredytu, ratą spłaty kredytu w wysokości innej niż kwota Niższej Raty (wysokość tej jednej raty spłaty kredytu zostanie wyliczona dopiero po realizacji przez Bank ww. dyspozycji, a informacja o jej wysokości zostanie przesłana przez Bank (...) w najbliższym wyciągu bankowym dotyczącym kredytu).

Pozwani – w związku z zawarciem aneksu – w obliczu swojej sytuacji finansowej chcieli skorzystać z tzw. „wakacji kredytowych” i, kierując się zaufaniem do banku jako instytucji finansowej chroniącej konsumenta, podpisali dokument aneksu nie weryfikując prawidłowości zawartych w nim ustaleń. Pozwani nie mieli wpływu na treść dokumentu aneksu, nie zdawali sobie również sprawy ze skutków prawnych płynących z podpisanego dokumentu; nie konsultowali się wówczas z prawnikami. Zadłużenie pozwanych wskazane w aneksie zostało przedstawione przez powoda bez zaprezentowania pozwany sposobu wyliczenia tej kwoty.

Dowód: Aneks nr (...) z 22 stycznia 2014 r. do umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z załącznikami (k. 88-92); decyzja dotycząca zmiany warunków umowy i decyzji kredytowej dla kredytu (...) (k. 93); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

Pismem z dnia 26 marca 2014 r. M. G. ponownie poprosił powoda o wydłużenie spłaty kredytu na okres 5. lat do poziomu 1.500 zł miesięcznie ze względu na złą sytuację finansową firmy pozwanych. Wskazał, że aneks z 22 stycznia 2014 r. obowiązuje od 30 grudnia 2013 r. do 30 kwietnia 2014 r., a to zbyt krótki czas na poprawę sytuacji finansowej firmy.

Dowód: pismo z 26 marca 2014 r. z potwierdzeniem odbioru (k. 209-210v); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

W dniu 18 czerwca 2014 r. pozwani złożyli wniosek o restrukturyzację zadłużenia, wnosząc o zmianę miesięcznej raty kredytu hipotecznego na kwotę nie wyższą niż 1.800 zł. Wskazali jednocześnie, że za 12 miesięcy ich sytuacja finansowa ulegnie poprawie.

Dowód: wniosek o restrukturyzację zadłużenia z 18 czerwca 2014 r. (k. 211-212); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017r. – k. 378).

Pismem z dnia 8 września 2014 r. powód poinformował M. G., że – w związku z utrzymującymi się zaległościami w spłacie zadłużenia – bank zamierza umieścić dane osobowe pozwanego w Centralnej Bazie Danych – Bankowym Rejestrze (...). Ponadto, pismem z dnia 9 października 2014 r. powód przedstawił pozwanemu propozycję pomocy w dobrowolnej sprzedaży nieruchomości oferując kompleksową obsługę w tym zakresie, a także wskazując na możliwość zaproponowania korzystnych warunków kredytowania dla potencjalnych nabywców nieruchomości i umorzenia części zobowiązania w (...) Bank (...) S.A. lub rozłożenie go na dogodne raty.

Dowód: pismo z 8 września 2014 r. (k. 207); pismo powoda z 9 października 2014 r. (k. 216-217).

We wskazanym okresie pozwani prowadzili nie tylko korespondencję z powodem, ale i również rozmowy telefoniczne z pracownikami banku w związku z obniżeniem rat kredytu.

Pismem z dnia 16 listopada 2014 r. – wobec informacji uzyskanych od pracownika banku – M. G. złożył ponowną prośbę o rozpatrzenie wniosku z 18 czerwca 2014r. i zmniejszenie raty kredytu hipotecznego do wysokości deklarowanej kwoty 1.800 zł.

Pismem z dnia 17 grudnia 2014 r. bank wskazał, że w dniu 7 lipca 2014 r. podjął decyzję o restrukturyzacji zadłużenia pozwanych, podnosząc nadto, że w styczniu 2014 r. była dokonana restrukturyzacja polegająca na kapitalizacji 3 rat i obniżeniu 4 rat o 60%. Wskazano, że na dzień decyzji zadłużenie pozwanych w spłacie kredytu wynosiło 35 dni. Bank zaproponował rozwiązanie restrukturyzacyjne w postaci: wprowadzenia karencji w spłacie kapitału za okres 12 miesięcy począwszy od lipca 2014 r. i kapitalizację zaległości, na dzień decyzji: 1.317,24 CHF. Dodatkowym warunkiem restrukturyzacji było dostarczenie do dnia 15 lipca 2014 r. zeznania PIT za 2013 r. z tytułu prowadzonej przez pozwaną działalności gospodarczej oraz dostarczenie do 22 lipca 2014 r. operatu szacunkowego dla nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) wykonanego przez rzeczoznawcę z listy banku. Wskazano, że podczas rozmowy telefonicznej z pracownikiem Departamentu Windykacji pozwany nie zaakceptował wcześniejszych rozwiązań restrukturyzacyjnych i zakwestionował wymóg ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia na posiadanej przez pozwanego nieruchomości. Bank wskazał, że na dzień 17 grudnia 2014 r. kwota zaległości pozwanych to 3.428,54 CHF.

Dowód: pismo powoda z 17 grudnia 2014 r. (k. 218-219); pismo pozwanego z 16 listopada 2014 r. (k. 220-220v); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017r. – k. 378).

Pismem z dnia 10 marca 2015 r. skierowanym do M. G. pełnomocnik powoda wskazał, że – w związku z naruszeniem Umowy lub/ (...) Bank (...) S.A., polegającego na nieterminowej spłacie kapitału kredytu, odsetek i innych należności wynikających z umowy – powód wypowiada umowę kredytu nr (...) z dnia 19 czerwca 2008 r. z zachowaniem 30-dniowego terminu okresu wypowiedzenia. Wskazano, że wraz z upływem okresu wypowiedzenia, całość zadłużenia wynikającego ze wskazanej umowy zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności. W konsekwencji M. G. będzie zobowiązany do spłaty kwoty kredytu wynoszącej na dzień sporządzenia pisma kwotę 383.291,06 CHF, bez dodatkowego wzywania do zapłaty. Wobec powyższego powód wezwał pozwanego do bezzwłocznej spłaty bieżącego zadłużenia wynikającego z ww. umowy w wysokości wynoszącej na dzień sporządzenia pisma 5.956,60 CHF. Wskazano jednocześnie, że zapłata opisanej powyżej sumy bieżącej zadłużenia do dnia 13 kwietnia 2015 r. spowoduje ustanie skuteczności prawnej niniejszego wypowiedzenia, pozwalając na kontynuację obsługi kredytu według aktualnie obowiązującego harmonogramu spłat. Wypowiedzenie doręczono pozwanemu w dniu 13 marca 2015r.

Dowód: wypowiedzenie umowy kredytu nr (...) z 10 marca 2015r. skierowane do M. G. (k. 32); potwierdzenie odbioru pisma (k. 28-29); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

Analogicznym w treści pismem z dnia 10 marca 2015 r. skierowanym do J. G. (z domu N.) pełnomocnik powoda również wskazał, że – w związku z naruszeniem Umowy lub/ (...) Bank (...) S.A., polegającego na nieterminowej

splacie kapitału kredytu, odsetek i innych należności wynikających z umowy – powód wypowiada umowę kredytu nr (...) z dnia 19 czerwca 2008 r. z zachowaniem 30-dniowego terminu okresu wypowiedzenia. Wskazano, że wraz z upływem okresu wypowiedzenia, całość zadłużenia wynikającego ze wskazanej umowy zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności. W konsekwencji J. N. będzie zobowiązana do spłaty kwoty kredytu wynoszącej na dzień sporządzenia pisma kwotę 383.291,06 CHF, bez dodatkowego wzywania do zapłaty. Wobec powyższego powód wezwał pozwaną do bezzwłocznej spłaty bieżącego zadłużenia wynikającego z ww. umowy w wysokości wynoszącej na dzień sporządzenia pisma 5.956,60 CHF. Wskazano jednocześnie, że zapłata opisanej powyżej sumy bieżącego zadłużenia do dnia 13 kwietnia 2015 r. spowoduje ustanie skuteczności prawnej niniejszego wypowiedzenia, pozwalając na kontynuację obsługi kredytu według aktualnie obowiązującego harmonogramu spłat. Wypowiedzenie doręczono pozwanej w dniu 19 marca 2015 r.

Dowód: wypowiedzenie umowy kredytu nr (...) z 10 marca 2015r. skierowane do J. N. (k. 33); potwierdzenie odbioru pisma (k. 30-31); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

W kolejnych miesiącach strony korespondowały dalej ze sobą w zakresie ustalenia warunków spłaty kredytu – w ramach pism pozwanego z: 7 kwietnia 2015 r. i 18 czerwca 2015 r., oraz w związku z odpowiedziami powoda z: 20 kwietnia 2015 r. i 5 maja 2015 r.

W dniu 18 czerwca 2015 r. pozwani złożyli kolejny wniosek o restrukturyzację zadłużenia, wnosząc o zmianę miesięcznej raty kredytu hipotecznego na kwotę nie wyższą niż 2.100 zł. Wskazali jednocześnie, że za 12 miesięcy ich sytuacja finansowa ulegnie poprawie.

Dowód: pismo powoda z 5 maja 2015 r. (k. 224-225); pismo pozwanego z 7 kwietnia 2015 r. z potwierdzeniem odbioru (k. 226-227); pismo powoda z 20 kwietnia 2015 r. (k. 228); pismo pozwanego z 18 czerwca 2015 r. z wnioskiem o restrukturyzację zadłużenia i potwierdzeniem odbioru (k. 229-232); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017r. – k. 378).

Pismem z dnia 17 lipca 2015 r. bank wystosował do pozwanego M. G. ostateczne wezwanie do dostarczenia dokumentów wymaganych zgodnie z umową o kredyt hipoteczny, tj. przedłożenia w banku umowy ubezpieczenia nieruchomości będącej przedmiotem zabezpieczenia kredytu hipotecznego na kwotę 796.000 zł wraz z dowodem opłacenia składki ubezpieczeniowej, a także złożenia w banku dokumentów potwierdzających dokonanie na rzecz banku cesji praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości. Wskazano, że – w braku dostarczenia ww. dokumentów w terminie 14 dni od otrzymania wezwania – bank będzie uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem okresu wypowiedzenia wynoszącego 30 dni. W odpowiedzi na powyższe – pismem z 7 sierpnia 2015 r. – pozwany wskazał, że pismo z banku z 17 lipca 2015 r. zawiera informacje dla niego niezrozumiałe, ponieważ m.in. w dniu 18 czerwca 2015 r. pozwani złożyli kolejny wniosek o restrukturyzację zadłużenia, który jest w trakcie rozpatrywania.

Kolejnym pismem – z 10 września 2015 r. – bank wskazał, że w celu zakończenia postępowania reklamacyjnego musi podjąć dodatkowe czynności wyjaśniające.

Dowód: pismo powoda z 17 lipca 2015 r. (k. 233-233v); pismo pozwanego z 7 sierpnia 2015 r. z potwierdzeniem odbioru (k. 234-235); pismo powoda z 10 września 2015 r. (k. 236); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017r. – k. 378).

W dniu 12 kwietnia 2016 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) (I)/2016. W wyciągu tym ujęta została wymagalna wierzytelność przysługująca powodowi wobec pozwanego M. G. z tytułu umowy o kredyt hipoteczny z dnia 19 czerwca 2008 r., która - na dzień wystawienia wyciągu tj. na dzień 12 kwietnia 2016 r. - wynosiła 1.626.268,64 zł. Na kwotę wymagalnego zadłużenia złożyły się: kwota 1.502.839,30 zł z tytułu kapitału kredytu, kwota 7.423,34 zł z tytułu odsetek umownych naliczonych zgodnie z Regulaminem za okres od dnia 30 października 2014 r. do dnia rozwiązania umowy tj. do dnia 16 kwietnia 2015., kwota 355,46 zł tytułem odsetek od zadłużenia przeterminowanego oraz kwota

115.650,54 zł z tytułu odsetek ustawowych naliczonych od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia następnego po dniu rozwiązania umowy tj. od dnia 17 kwietnia 2015 r. do wystawienia wyciągu z ksiąg bankowych.

Dowód: wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) (I)/2016 (k. 38).

W dniu 12 kwietnia 2016 r. powód wystawił również wyciąg z ksiąg bankowych nr (...). W wyciągu tym ujęta została wymagalna wierzytelność przysługująca powodowi wobec pozwanej J. G. (z domu N.) z tytułu umowy o kredyt hipoteczny z dnia 19 czerwca 2008 r., która - na dzień wystawienia wyciągu tj. na dzień 12 kwietnia 2016 r. - wynosiła 1.626.268,64 zł. Na kwotę wymagalnego zadłużenia złożyły się: kwota 1.502.839,30 zł z tytułu kapitału kredytu, kwota 7.423,34 zł z tytułu odsetek umownych naliczonych zgodnie z Regulaminem za okres od dnia 30 października 2014 r. do dnia rozwiązania umowy tj. do dnia 16 kwietnia 2015., kwota 355,46 zł tytułem odsetek od zadłużenia przeterminowanego oraz kwota 115.650,54 zł z tytułu odsetek ustawowych naliczonych od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia następnego po dniu rozwiązania umowy tj. od dnia 17 kwietnia 2015 r. do wystawienia wyciągu z ksiąg bankowych.

Dowód: wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) (k. 39).

Pismem z dnia 10 czerwca 2016 r. pozwaną ponownie zwrócili się do powoda z prośbą o rozpatrzenie ich sytuacji, składając dodatkowo wniosek o restrukturyzację zadłużenia z 18 czerwca 2016 r. i wnosząc o zmianę miesięcznej raty kredytu hipotecznego na kwotę nie wyższą niż 2.500 zł. Wskazali jednocześnie, że za 12 miesięcy ich sytuacja finansowa ulegnie poprawie.

Dowód: pismo z 10 czerwca 2016 r. z wnioskiem o restrukturyzację zadłużenia z 18 czerwca 2016 r. i potwierdzeniem odbioru (k. 237-240v); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

W harmonogramie spłaty do umowy o kredyt hipoteczny nr (...) od 19 czerwca 2008 r. powodowy bank określił, że M. G. i J. N. byli zobowiązani uiszczać raty kredytu do 30-tego dnia każdego miesiąca, przy czym na dzień 30 grudnia 2014 r. kwota kapitału wynosiła 775,50 zł; kwota odsetek umownych 363,75 zł, a rata 1.139,25 zł. W harmonogramie spłaty do umowy kredytu bank określił różne kwoty rat, które nie były pozwanym znane. W 2008 r. rata wynosiła od 1.214,81 zł do 1.762,82 zł; w 2009 r. – od 1.147,89 zł do 1.230,82 zł; w 2010 r. – od 564,58 zł do 1.140,53 zł; w 2011 r. – od 564,58 zł do 1.139,79 zł; w 2012 r. – od 559,66 zł do 1.138,47 zł; w 2013 r. – od 1.120,08 zł do 1.121,93 zł; w 2014 r. – od 452,65 zł do 1.141,70 zł.

Forma dokonywania wpłaty przez pozwanych polegała na tym, że bank z rachunku gotówkowego pozwanych odcigał kwoty na poczet regulowania rat kredytu hipotecznego. Pozwani nie wpłacali samodzielnie konkretnych rat kredytu, nie wiedzieli również na jakiej zasadzie bank naliczał kwoty, które następnie były pobierane z posiadanych przez nich kwot na rachunku gotówkowym.

Powód sporządził dokument pn. Historia spłaty kredytu do Umowy o Kredyt Hipoteczny nr (...) od 2008-06-19 do 2017-04-04. Jako datę rozwiązania umowy w dokumencie bank wskazał: 16 kwietnia 2015 r., podczas gdy pozwani byli przekonani – aż do otrzymania w listopadzie 2016 r. pozwu z roszczeniem banku – że umowa o kredyt hipoteczny dalej obowiązuje. Wobec powyższego, do momentu doręczenia odpisu pozwu, pozwani dokonywali wpłat na poczet spłaty kredytu hipotecznego.

Dowód: harmonogram spłaty do umowy o kredyt hipoteczny z historią spłaty (k. 180-189v); wyciągi z konta walutowego (k. 253-266); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

Oświadczeniem z dnia 24 lipca 2017 r. pozwani uchylili się od skutków prawnych oświadczenia woli związanych z podpisaniem aneksu z 22 stycznia 2014 r., wskazując że zostali wprowadzeni w błąd przez bank co do wysokości zobowiązania kredytowego wynikającego z umowy kredytu nr (...) z dnia 19 czerwca 2008 r. ze względu na brak

uprzedniej informacji o istnieniu klauzul abuzywnych w umowie kredytu hipotecznego, o których dowiedzieli się w trakcie niniejszego postępowania sądowego, po zasięgnięciu porady radcy prawnego.

Dowód: oświadczenie pozwanych z 24 lipca 2017 r. (k. 298); częściowo zeznania pozwanej J. G. zd. N. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 377); zeznania pozwanego M. G. (e-protokół z 3 sierpnia 2017 r. – k. 378).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów oraz zeznań pozwanych M. G. oraz J. N. z domu N..

Wiarygodność przedstawionych w sprawie dokumentów prywatnych nie była kwestionowana przez żadną ze stron, jak również zasadniczo dokumenty te nie wywołały uzasadnionych wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości. Zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowiły one jednak jedynie dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w ich treści.

Sąd ustalając powyższy stan faktyczny opierał się w przeważającej mierze na dokumentach prywatnych, wskazać jednak należy, że – wobec uwag strony pozwanej – w ocenie Sądu za niewiarygodne uznać należało dokumenty w postaci: wyciągu z ksiąg bankowych nr (...) (I)/2016 określającego zadłużenie M. G. (k. 38) oraz wyciągu z ksiąg bankowych nr (...) określającego zadłużenie J. N. (k. 39), jak i Historię spłaty kredytu do Umowy o Kredyt Hipoteczny nr (...) od 2008-06-19 do 2017-04-04 (k. 180-183) oraz Historię zmian struktury zadłużenia od 16.05.2014r. do 28.08.2017r. 9k. 438-452), o czym Sąd wypowie się w zważającej części uzasadnienia.

Zeznania pozwanych M. G. i J. G. Sąd uznał za wiarygodne i szczere w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. W takim stanie rzeczy Sąd uznał, że pozwani wiarygodnie przedstawili okoliczności związane z zawarciem umowy z powodowym bankiem z dnia 19 czerwca 2008 r. oraz z zawarciem aneksu z dnia 22 stycznia 2014 r. Sąd uznał jednak zeznania pozwanej za przydatne jedynie w zakresie częściowym dla rekonstrukcji stanu faktycznego sprawy z uwagi na okoliczność, że kwestia prowadzenia korespondencji z bankiem i załatwiania wszelkich spraw spoczywała przede wszystkim na pozwanym. Sąd zwrócił również uwagę na wiarygodne zeznania pozwanych, iż – co do okoliczności uregulowań zawartych w umowie kredytu i w aneksie – nie mieli oni fachowej wiedzy i właściwe wątpliwości pojawiły się w toku spłaty zadłużenia, a o zastrzeżeniach co do mocy wiążącej klauzul indeksacyjnych zawartych w umowie pozwani dowiedzieli się dopiero w następstwie konsultacji z prawnikiem. Ponadto, za wiarygodne Sąd uznał zeznania pozwanych w zakresie w jakim wskazali, że nie mieli wiedzy o konkretnej dacie wypowiedzenia umowy kredytu hipotecznego przez powodowy bank. W tym miejscu wskazać bowiem należy choćby na samą niekonsekwencję z jaką działał powód, który z jednej strony pismami z dnia 10 marca 2015r. skierował do pozwanych oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, a z drugiej w późniejszym piśmie z dnia 17 lipca 2015r. ponownie wezwał do wykonania pewnych obowiązków – również pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu. Wobec takiej postawy banku pozwani mogli mieć uzasadnione wątpliwości co do tego czy umowa kredytu z 2008r. została wypowiedziana czy też nadal obowiązuje.

Sąd oddalił wniosek pozwanych zawarty w piśmie z 26 lipca 2017 r. (pkt.3, k. 275) o zwrócenie się do Rzecznika Finansowego o wydanie istotnego poglądu dla sprawy – w trybie art. 63 k.p.c. w zw. z art. 2 Ustawy z dnia 5 sierpnia o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. W ocenie Sądu wskazany dowód – w świetle całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego już w sprawie – był zbędny dla rozstrzygnięcia (art. 217 § 3 k.p.c.) i zmierzałby do przedłużenia postępowania.

Nadto, Sąd oddalił wniosek strony pozwanej zawarty w pkt. 4 ww. pisma w przedmiocie dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z dziedziny bankowości na okoliczność ustalenia wysokości nadpłaty stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie zapłaconymi kwotami, a wysokością rat obliczonych z pominięciem zastosowania klauzul abuzywnych (k. 275). W ocenie Sądu okoliczność, na którą został powołany ww. dowód nie był istotny dla rozstrzygnięcia. Istotną ewentualnie kwestią była wysokość zaległości pozwanych na dzień wniesienia pozwu, ale ww. dowód nie służył jej ustaleniu. Wskazany dowód ponadto, już w świetle zgromadzonego

materiału dowodowego, Sąd uznał również za zbędny jeśli wziąć pod rozwagę ekonomikę postępowania procesowego i zgromadzone już przesłanki do wydania rozstrzygnięcia (art. 227 kpc w zw. z art. 217 § 3 kpc).

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo wytoczone przez powoda w niniejszej sprawie zarówno co do zasady, jak i co do wysokości, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie bezspornym było, że w dniu 19 czerwca 2008 r. strony zawarły umowę kredytu hipotecznego indeksowanego do waluty franka szwajcarskiego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że do niniejszej sprawy nie znajdują zastosowania przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016r., poz. 1528 j.t.), gdyż zgodnie z art. 66 ust. 1 tej ustawy do umów zawartych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe (ustawa ta weszła w życie 18 grudnia 2011r., a umowa w niniejszej sprawie została zawarta w dniu 19 czerwca 2008 r.). Nie znajdują również zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001, Nr 100, poz. 1081 ze zm.). Wprawdzie zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt. 2 za umowę o kredyt konsumencki – w rozumieniu tej ustawy - uważa się również umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego, niemniej w myśl art. 3 ust. 1 ustawy z 20 lipca 2001r. (w brzmieniu na dzień 19 czerwca 2008 r.) ustawy tej nie stosuje się do umów o kredyt konsumencki o wysokości większej niż 80.000 zł albo równowartości tej kwoty w innej walucie niż waluta polska (...). W rozpoznawanej sprawie wartość kredytu przekracza 80.000 zł, a zatem regulacje wskazanej ustawy nie znajdują zastosowania.

Pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty podnieśli szereg zarzutów, w szczególności nieważność umowy kredytowej, brak wykazania roszczenia zarówno co do zasady, jak i co do wysokości, zastosowanie niedozwolonych postanowień we wzorcu umowy w postaci niedozwolonej klauzuli indeksacyjnej, a także brak precyzyjnego pouczenia pozwanych – jako konsumentów – o ryzyku związanym z zawarciem umowy o kredyt hipoteczny. W toku postępowania strona pozwana podniosła również zarzut niewłaściwego wypowiedzenia umowy kredytowej.

Odnosząc się do najdalej idącego zarzutu ze strony pozwanych – nieważności umowy kredytowej, Sąd ocenia, że nie jest on uzasadniony.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988 z późn. zm. zwane dalej Prawo bankowe) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Ustawodawca w art. 69 ustawy Prawo bankowe dopuścił możliwość udzielania kredytów indeksowanych do waluty innej niż waluta polska. Celem klauzul indeksacyjnych nie jest przysporzenie majątkowe na rzecz jednej ze stron, tylko zachowanie na przestrzeni czasu jednolitej wartości wzajemnych świadczeń. Czyniąc tak, strony nie zobowiązują się do zakupu określonej ilości waluty po określonej z góry cenie, choćby odbiegającej od ceny rynkowej, lecz uzależniają wielkość kredytu należnego do spłaty od zbliżonego do rynkowego kursu waluty, do której kredyt był indeksowany. Strony, co do zasady, stosując indeksację do waluty obcej wykorzystują możliwość waloryzacji umownej zobowiązania pieniężnego, którą dopuszczają wprost przepisy prawa (art. 358¹ § 2 k.c.; por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 maja 2015 r. I ACa 16/15). Z tego względu, w ocenie Sądu, jako, że wprowadzona do umowy klauzula waloryzacyjna nie miała charakteru instrumentu inwestycyjnego, a sama umowa spełniała wymagania z art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego (w brzmieniu z dnia jej zawarcia) należy ocenić ją jako ważną (por. wyrok SN z dnia 8.09.2016r., II CSK 750/15, Lex nr 2182659).

Powód domagał się zapłaty dochodzonej pozewem kwoty argumentując, że wierzytelność względem pozwanych stała się wymagalna na skutek wypowiedzenia umowy kredytu w związku z powstaniem zaległości w jego spłacie. Wywodził

swoje roszczenie z treści art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Niewykonanie zobowiązania zachodzi wówczas, gdy zachowanie dłużnika nie odpowiadało spełnieniu świadczenia, natomiast nienależyte wykonanie zobowiązania ma miejsce wtedy, gdy zachowanie dłużnika zmierzało do spełnienia świadczenia, jednak osiągnięty przez niego wynik nie spełnia wymogów świadczenia, do którego dłużnik był zobowiązany.

Sąd, w dalszej kolejności poddał analizie zastosowaną przez powoda procedurę wypowiedzenia umowy kredytowej.

W § 21 ust. 1 pkt. 5 Regulaminu stanowiącego integralną część umowy (§ 1 ust. 2 umowy) przewidziano, że w przypadku niedotrzymania przez Kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej Bank zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia Umowy w całości i części, z zachowaniem okresu wypowiedzenia w wysokości 30 dni, a w przypadku zagrożenia upadłością przedsiębiorcy – 7 dni. Zgodnie natomiast z § 21 ust. 3 Regulaminu w przypadku postawienia kredytu indeksowanego do waluty obcej w stan wymagalności, Bank dokonuje zmiany waluty kredytu na złote według kursu sprzedaży zgodnie z aktualną Tabelą obowiązującą w Banku.

Odrębnymi pismami z dnia 10 marca 2015 r. skierowanymi do pozwanych (o analogicznej treści) powód oświadczył, że – w związku z naruszeniem Umowy lub/i Regulaminu Kredytu Hipotecznego (...) polegającego na nieterminowej spłacie kapitału kredytu, odsetek i innych należności wynikających z umowy – powód wypowiada umowę kredytu nr (...) z dnia 19 czerwca 2008 r. z zachowaniem 30-dniowego terminu okresu wypowiedzenia. Wskazano, że wraz z upływem okresu wypowiedzenia, całość zadłużenia wynikającego ze wskazanej umowy zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności. W konsekwencji zobowiązano pozwanych do spłaty kwoty kredytu wynoszącej na dzień sporządzenia pisma kwotę 383.291,06 CHF, bez dodatkowego wzywania do zapłaty. Wobec powyższego powód wezwał każdego z pozwanych do bezzwłocznej spłaty bieżącego zadłużenia wynikającego z ww. umowy w wysokości wynoszącej na dzień sporządzenia pisma 5.956,60 CHF. Wskazano jednocześnie, że zapłata opisanej powyżej sumy bieżącej zadłużenia do dnia 13 kwietnia 2015 r. spowoduje ustanie skuteczności prawnej niniejszego wypowiedzenia, pozwalając na kontynuację obsługi kredytu według aktualnie obowiązującego harmonogramu spłat.

Wykładnia treści ww. oświadczeń woli zgodnie z art. 65 k.c. prowadzi do wniosku, że pisma z dnia 10 marca 2015r. stanowiły nie tylko wypowiedzenie umowy, ale również wezwanie do zapłaty i swoiste działanie upominawcze banku.

W ocenie Sądu, umowa kredytowa nie została skutecznie wypowiedziana przez powoda w stosunku do pozwanych. Analizowane oświadczenia z 10 marca 2015r. o tożsamej treści skierowane do pozwanych, zawierały bowiem warunek.

W myśl przepisu art. 89 k.c. warunek należy rozumieć jako zamieszczone w treści czynności prawnej zastrzeżenie, które uzależnia powstanie lub ustanie jej skutków od zdarzenia przysłego i niepewnego. Warunki dzielą się na zawieszające i rozwiązujące. Jeżeli skutki prawne mają powstać po spełnieniu warunku, ma on charakter zawieszający; jeżeli skutkiem warunku jest ustanie skutku prawnego, jest to warunek rozwiązujący.

Co do zasady warunek może być dodany do każdej czynności prawnej na zasadzie autonomii woli stron umowy, poza wyjątkami wynikającymi z ustawy bądź właściwości czynności prawnej. Za niedopuszczalne uznaje się między innymi, ze względu na właściwość czynności prawnej warunki w czynnościach prawnych jednostronnych, które kształtują sytuację prawną innego podmiotu, a taką sytuacją niewątpliwie jest wypowiedzenie umowy. Jednostronne oświadczenia woli, które z chwilą ich złożenia innej osobie, wywierają wpływ na jej stosunki majątkowe, z reguły nie powinny być dokonywane z zastrzeżeniem warunku. Ochrona prawna interesów tej osoby wymaga, aby zakres skuteczności takich oświadczeń był oznaczony od razu, co dotyczy zwłaszcza wypowiedzenia, które swoją istotą kończy stosunek zobowiązaniowy. Druga strona powinna mieć od razu pewność co do swojej sytuacji prawnej.

Rozwiązaniu umowy stron w drodze warunkowego wypowiedzenia sprzeciwia się, w szczególności, trwały charakter umowy, podjęcie decyzji o wypowiedzeniu umowy bez wypełnienia dodatkowych czynności wymaganych przez umowę (np. czynności upominawczych), jak i spowodowanie niejasnej sytuacji w odniesieniu do czasu i zakresu skuteczności takiego oświadczenia, jak też dotkliwie pozbawienie ochrony interesów kredytobiorcy.

Wypowiedzenie umowy o kredyt będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego bez dochowania wymaganych warunków może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Dokonanie takiego wymówienia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet, jeżeli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy (por. wyrok Sądu najwyższego z dnia 24 września 2015 r., V CSK 698/14). Jest ono bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań.

Zważyć należy, że wypowiedzenie umowy z dnia 10 marca 2015 r., na które powołuje się powód nastąpiło pod warunkiem rozwiązującym. W jego treści wskazano bowiem, że zapłata opisanej powyżej sumy bieżącego zadłużenia do dnia 13 kwietnia 2015 r., spowoduje ustanie skuteczności prawnej wypowiedzenia, pozwalając na kontynuację obsługi kredytu według aktualnie obowiązującego harmonogramu spłat. Spłata zatem zadłużenia spowodowałaby ustanie skuteczności prawnej omawianego wypowiedzenia (warunek rozwiązujący). W orzecznictwie został wyrażony pogląd, który Sąd również aprobuje, że wypowiedzenie umowy jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawokształtującym nie może zostać uczynione z zastrzeżeniem warunku (art. 89 k.c.). Dopuszczenie takiej możliwości pozostawałoby w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego (por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 14 maja 2015r., I ACa 16/15, LEX nr 1733746; wyrok SA w Poznaniu z dnia 20 maja 2008 r., I ACa, 316/08, LEX nr 446159).

Oświadczenie o wypowiedzeniu powinno być jasne i jednoznaczne, a w tym wypadku cechy te można odnieść jedynie do przekazu zawierającego wezwanie kredytobiorcy do zapłaty oraz termin w jakim zobowiązany jest spełnić swoje świadczenie (por. wyrok Sadu Okręgowe w Warszawie z 28 marca 2017r., sygn. akt III C 495/16). Połączenie w jednym piśmie wezwania do zapłaty i uznanie, że stanowi ono jednocześnie wypowiedzenie, sprawia, że oświadczenie powoda o wypowiedzeniu umowy jest niejednoznaczne. Budzić wątpliwości może, w szczególności, czy np. dla ustania skuteczności wypowiedzenia wystarczy spłata części wskazanego zadłużenia czy też wyłącznie całości. Nadto, budzić może wątpliwości jednoczesne wezwanie do zapłaty określonej kwoty zadłużenia, jeśli jej wysokość jest np. sporna np. w międzyczasie nastąpiła zapłata kolejnej raty albo jej części.

W rozpoznawanej sprawie postępowanie powoda było dla pozwanych tym bardziej niejasne, gdyż najpierw powód wysłał oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z dnia 10 marca 2015 r., zawierające jednocześnie wezwanie do zapłaty, a następnie – w toku długiej korespondencji między stronami – w dniu 17 lipca 2015 r. bank wystosował ostateczne wezwanie do dostarczenia dokumentów wymaganych zgodnie z umową o kredyt hipoteczny (tj. przedłożenia w banku umowy ubezpieczenia nieruchomości będącej przedmiotem zabezpieczenia kredytu hipotecznego na kwotę 796.000 zł wraz z dowodem opłacenia składki ubezpieczeniowej, a także złożenia w banku dokumentów potwierdzających dokonanie na rzecz banku cesji praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości), wskazując jednocześnie, że – w braku dostarczenia ww. dokumentów w terminie 14 dni od otrzymania wezwania – bank będzie uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem okresu wypowiedzenia wynoszącego 30 dni. Pozwani zatem słusznie – wobec tak postawionego ultimatum – nie mieli wiedzy, czy doszło do uprzedniego wypowiedzenia umowy na skutek pisma z dnia 10 marca 2015r., biorąc dodatkowo pod uwagę, że cały czas prowadzili negocjacje z powodem w związku z obniżeniem miesięcznej raty kredytu. Nie dziwi zatem, że pozwani – w odpowiedzi na pismo powoda z 17 lipca 2015r. – wskazali, że stanowisko powoda wyrażone w tym piśmie jest niezrozumiałe, ponieważ m.in. w dniu 18 czerwca 2015 r. złożyli kolejny wniosek o restrukturyzację zadłużenia, który był w trakcie rozpatrywania. Ponadto, pismem z dnia 10 września 2015 r. bank wskazał, że w celu zakończenia postępowania reklamacyjnego musi podjąć dodatkowe czynności wyjaśniające. Całokształt wskazanych okoliczności nie mógł zatem w żadnej mierze doprowadzić pozwanych do konkluzji, że umowa o kredyt hipoteczny zawarta z powodem została skutecznie wypowiedziana. Tymczasem zachowanie powoda nie powinno pozostawiać żadnych wątpliwości co do prawidłowości złożenia tak doniesłego w swoich skutkach oświadczenia, jakim jest wypowiedzenie umowy. Oświadczenie powoda o wypowiedzeniu umowy pod warunkiem rozwiązującym jest niejasne i niejednoznaczne dla jego odbiorców. Wypowiedzenie prowadzące do zakończenia stosunku zobowiązaniowego o charakterze trwałym powinno być jednoznaczne, tak aby druga strona miała pewność co do swojej sytuacji prawnej.

Oceny skutków zastrzeżenia w treści czynności prawnej niedopuszczalnego warunku należało dokonać zgodnie z treścią przepisu art. 58 § 1 i 2 k.c. Zastrzeżenie niedopuszczalnego warunku pociąga zatem za sobą nieważność wypowiedzenia jako sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. Sąd nie podzielił zatem stanowiska powoda, że skutecznie dokonał wypowiedzenia przedmiotowej umowy.

Sąd uznał tym samym, że powód nie wykazał, iż roszczenie pozwanych z tytułu przedmiotowej umowy stało się wymagalne w całości, a to wobec braku wywołania skutków prawnych poprzez złożenie przez bank oświadczenia z dnia 10 marca 2015 r.

W ocenie Sądu, również wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia nie została przez niego wykazana w sposób jasny i nie budzący wątpliwości. To na powodzie spoczywał obowiązek udowodnienia wysokości roszczenia. Zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, dlatego to na powodzie spoczywa obowiązek dostarczenia dokładnych wyliczeń należności pozwanego. Powód powołując się na skuteczne wypowiedzenie umowy kredytowej i dochodząc kwoty niespłaconego kapitału wraz z odsetkami umownymi od przeterminowanego zadłużenia, powinien w pierwszej kolejności wykazać skuteczność wypowiedzenia umowy, a następnie wysokość dochodzonego roszczenia (por. wyrok SA Białystok z dnia 16 września 2016 r., I ACa 450/16, Legalis).

Zabezpieczeniem przedmiotowej umowy kredytowej był wpis hipoteki kaucyjnej na nieruchomości pozwanych. Zważyć jednak należy, że wpis ten nie stanowi dowodu istnienia wierzytelności, a wykazuje jedynie istnienie rzeczowego zabezpieczenia wierzytelności. Powód przedłożył wyciąg z ksiąg bankowych, z którego miałyby wynikać należność przysługująca mu od pozwanych. Zgodnie z art. 95 ust. 1 Prawa bankowego księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Zgodnie jednak z art. 95 ust. 1a Prawa bankowego moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Wobec jednoznacznego brzmienia art. 95 ust. 1a Prawo bankowe, przedłożone przez powoda dokumenty w postaci wyciągów z ksiąg bankowych w niniejszym postępowaniu cywilnym nie mają mocy dokumentu urzędowego. Nie pozbawia to jednak tego dokumentu – co do zasady i z założenia - mocy dowodowej i wiarygodności (por. wyrok SA z dnia 9 czerwca 2016r., I ACa 1758/15, Legalis).

W rozpatrywanej sprawie przedłożone przez powoda wyciągi z ksiąg bankowych powoda: nr (...)I/2016 (w którym ujęto wymagalną wierzytelność przysługującą powodowi wobec M. G.) oraz nr (...) (w którym ujęto wymagalną wierzytelność przysługującą powodowi wobec J. N.) nie pozwalały na wyprowadzenie jednoznacznych ustaleń faktycznych co do wysokości dochodzonej pozewem wierzytelności. Powód winien był wykazać w jaki sposób dokonał zarachowania uiszczonych przez pozwanych kwot tytułem spłaty kredytu, jak i zasadność dokonanych przez niego wyliczeń, zwłaszcza wyliczenia odsetek. Powód powyższego jednak nie wykazał, brak było zatem możliwości ustalenia wysokości roszczenia powoda.

Powód nie przedłożył dokumentu, z którego wynikałaby wysokość należności głównej, a także wyliczenie należnych odsetek. Same wyciągi z ksiąg bankowych wobec zaprzeczeń strony pozwanej odnośnie wysokości zadłużenia w nim wskazanych nie mają dostatecznej mocy dowodowej w zakresie wysokości roszczenia. Również z harmonogramu spłat rat kredytowych przedłożonego przez powoda (k. 184-184v) oraz z Historii spłaty kredytu do Umowy o Kredyt Hipoteczny nr (...) od 2008-06-19 do 2017-04-04 (k. 180-183), jak i Historii zmian struktury zadłużenia od 16.05.2014r. do 28.08.2017r. (k. 438-452) nie wynikało saldo zadłużenia, w szczególności nie sposób wywieść z ww. dokumentów, na jakich zasadach powód zaliczał poszczególne kwoty wpłat na poczet zadłużenia, jak również w jaki sposób powód ustalił wysokość zaległości pozwanych w opłaceniu rat na dzień wypowiedzenia umowy, w jaki sposób wyliczył odsetki (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9.08.2017r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1211/16). Wskazać należy, że zarówno harmonogram wpłat jak i historia spłaty kredytu są dla Sądu niemiarodajne

w zakresie wykazania istnienia zaległości dochodzonej pozwem, biorąc pod rozwagę nie tylko nieprzejrzysty sposób uwzględnienia wpłat pozwanych określonych w ww. dokumentach, lecz również wiarygodne zeznania pozwanych w tym zakresie. Jak wynika z ich zeznań i przedłożonych dokumentów, M. G. i J. G. dokonali w dniu 29 listopada 2016 r. Dopiero po doręczeniu odpisu pozwu zaprzestali całkowicie spłacać kredyt hipoteczny. Wobec powyższego, twierdzenia powoda w zakresie wykazania wysokości zadłużenia pozwanych w okresie objętym pozwem, tj. w odniesieniu do kwot: 1.502.839,30 zł z tytułu kapitału kredytu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 13 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty; 7.423,34 zł z tytułu odsetek umownych od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia 30 października 2014 r. do dnia 16 kwietnia 2015 r.; 115.650,54 zł z tytułu odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 17 kwietnia 2015 r. do dnia 12 kwietnia 2016 r. oraz 355,46 zł z tytułu odsetek od zadłużenia przeterminowanego – uznać należało za niewykazane. Ponadto powód w swoich wyliczeniach nie uwzględnił wpłat dokonanych po wniesieniu pozwu a przed jego doręczeniem, a okoliczność ta niewątpliwie miała znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, zważywszy, że Sąd uwzględnił stan rzeczy na dzień orzekania.

Brak było zatem możliwości ustalenia (brak dowodu), czy w momencie wypowiedzenia umowy kredytowej istniało zadłużenie umożliwiające skuteczne wypowiedzenie umowy, jaka była wysokość wierzytelności banku na dzień złożenia pozwu i jaka jest obecnie wysokość wierzytelności.

Z powyższych względów, z uwagi na bezskuteczność oświadczenia powoda o wypowiedzeniu umowy, jak również ze względu na brak wykazania wysokości roszczenia powoda powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

Na marginesie wskazać należy, że Sąd podziela również argumentację strony pozwanej odnośnie abuzywnego charakteru niektórych postanowień umownych zawartych w przedmiotowej umowie kredytu.

W ocenie Sądu należało stwierdzić abuzywność kwestionowanych przez pozwanych klauzul waloryzacyjnych w zakresie postanowień zawartych w § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 pkt. 1 Regulaminu. W § 7 ust. 4 Regulaminu przewidziano, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej wypłata kredytu następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty środków z kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, stosuje się kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty poszczególnych transz. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone jest w walucie obcej i obliczane jest według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, saldo zadłużenia z tytułu kredytu obliczane jest według kursów stosowanych przy wypłacie poszczególnych transz. Natomiast § 9 ust. 2 pkt. 1 Regulaminu przewiduje, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej raty kredytu wyrażone są w walucie obcej i w dniu wymagalności raty kredytu pobierane są z rachunku bankowego, o którym mowa w ust. 1 według kursu sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu. Wskazać przy tym należy, że w § 2 pkt 12 Regulaminu zdefiniowano „Tabelę” jako tabelę kursów obowiązującą w Banku. Wskazać należy ponadto, że w realiach niniejszej sprawy powód – przed zawarciem umowy o kredyt hipoteczny – nie dostarczył pozwanym tabeli kursów walut obcych obowiązujących w banku przed zawarciem lub w trakcie zawarcia umowy kredytu, na co wskazuje § 15 ust. 2 umowy (kredytobiorca oświadczył, że w dniu podpisania umowy otrzymał regulamin i aktualną na dzień umowy taryfę i zapoznał się z nimi). W § 2 pkt 11 Regulaminu taryfa zdefiniowana została z kolei jako taryfa oprocentowania, opłat i prowizji dla kredytów hipotecznych udzielonych przez bank; nie dotyczy zaś kursów walutowych.

W orzecznictwie podkreśla się, że abuzywny charakter mają postanowienia umowy, z których wynika, że przeliczenia kredytu np. ze złotych na inną walutę oraz raty kredytu z obcej waluty na złote polskie mają następować według tabeli kursowej Banku (por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 14 maja 2015 r., I ACa 16/15, LEX nr 1733746; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 3 listopada 2016 r., I ACa 489/16). Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że przeliczanie kursu franka szwajcarskiego na złoty ściśle według tabeli Banku stanowi jednostronne regulowanie przez Bank wysokości rat kredytu. Na mocy postanowień § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 pkt. 1 Regulaminu Bankowi zostało przyznane uprawnienie do określenia wysokości kursu sprzedaży franka szwajcarskiego, które nie doznawało żadnych ograniczeń. Postanowienia umowy nie przewidywały, że aktualny kurs franka szwajcarskiego ustalony przez bank zgodnie z tabelą pozostawał w relacji do aktualnego kursu franka szwajcarskiego np. opublikowanego przez Narodowy Bank Polski. Nie określają one żadnych warunków i zasad ustalania kursów walut dla kredytów indeksowanych kursem walut obcych. Dzięki temu bank mógł je ustalać w sposób dowolny, czego nie sposób zaakceptować. Postanowienie te zatem kształtują prawa i obowiązki pozwanych jako kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, które nakazują, aby ponoszone przez kredytobiorców koszty związane z zawarciem umowy były możliwe do przewidzenia, a także rażąco naruszają ich interesy, uzależniając sytuację kredytobiorców od arbitralnej decyzji banku. Oceny zgodności postanowień umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, a przedmiotowy regulamin Banku obowiązywał w momencie zawierania przez strony umowy kredytowej (por. wyrok SN z dnia 8.09.2016r., sygn. II CSK 750/15). Klauzule indeksacyjne nie mogłyby być uznane za abuzywne ze względu na objęcie ich zgodą pozwanych tylko, gdyby zostały z nimi indywidualnie uzgodnione lub określały główne świadczenie pozwanych. Powód nie wykazał, aby były one objęte negocjacjami stron umowy kredytu (a w świetle zasad wiedzy i doświadczenia życiowego można to uznać za wykluczone), a jednocześnie z pewnością nie określały one głównego świadczenia powoda, gdyż była nim spłata rat kredytu, a nie sposób ich waloryzowania. Jest faktem powszechnie znanym, że niektóre banki stosujące klauzule indeksacyjne ustalały kursy walut na poziomie wyraźnie odbiegającym od rynkowego, aby czerpać z tego dodatkowe korzyści.

Zgodnie z treścią przepisu art. 69 ust. 2. pkt 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Wprowadzenie ww. przepisu nastąpiło w celu wyeliminowania praktyki niektórych banków zastrzegania sobie w umowach zawierających klauzule indeksacyjne prawa do dowolnego kształtowania kursów walut, do których było indeksowane dane świadczenie oraz późniejszego ustalania kursów walut na poziomie odbiegającym od rynkowego, aby osiągnąć dodatkowe zyski. Sam więc ustawodawca uznał tak sformułowane klauzule indeksacyjne za do tego stopnia niepożądane, że w celu wyeliminowania ich z obrotu wprowadził przepis, na mocy którego są one obecnie sprzeczne z prawem. Zgodnie z art. 4 noweli, w przypadku kredytów pieniężnych zaciągniętych przez kredytobiorcę przed dniem wejścia w życie nowelizacji, co nastąpiło w dniu 26 sierpnia 2011r., przepis art. 69 ust.2 pkt. 4a Prawa bankowego ma zastosowanie w stosunku do tych kredytów, które nie zostały całkowicie spłacone – do tej części kredytu, która pozostała do spłacenia. Wprowadzenie przepisu art. 69 ust. 2. pkt 4a Prawa bankowego tym bardziej świadczy o niedozwolonym charakterze postanowień zawartych w § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 pkt. 1 Regulaminu. Wyżej wymienione klauzule waloryzacyjne nie określają wprawdzie głównego świadczenia stron, jednakże pośrednio wpływają na wysokość świadczenia głównego. Sam fakt aprobaty postanowień umowy przez pozwanych poprzez jej podpisanie nie powoduje automatycznie akceptacji sposobu ustalania kursu, skoro w samej umowie brak jest szczegółowych zasad ustalania tego kursu.

Na marginesie należy wskazać, że zgodnie z art. 358¹ § 3 k.c. w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie. Zgodnie z art. 13. ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. 1990.55.321) przepisy art. 12 ust. 2 ustawy oraz art. 358¹ § 3 Kodeksu cywilnego nie mają zastosowania do kredytów bankowych oraz kwot zdeponowanych na rachunkach bankowych, jak również do kredytów i pożyczek o charakterze socjalny, a zatem w niniejszej sprawie przepis art. 358¹ § 3 k.c. nie znajdzie zastosowania.

Sąd podzielił ostatecznie również argumentację pozwanych odnoszącą się do kwestii uznania przez nich długu w aneksie do umowy z 22 stycznia 2014r. W § 1 aneksu wskazano, że saldo zadłużenia na z tytułu umowy na dzień 22 stycznia 2014 r. wyrażane w walucie, do którego indeksowany jest kredyt, wynosi łącznie 385.492,39 CHF i obejmuje: należność główną w kwocie 384.097,79 CHF z czego wymagalna należność główna wynosi 2.245,65 CHF; wymagalne odsetki umowne (naliczone od kapitału kredytu) w kwocie 1.078,14 CHF; wymagalne odsetki od zadłużenia przeterminowanego w kwocie 34,69 CHF; niewymagalne odsetki umowne (naliczone od kapitału kredytu) w kwocie 281,77 CHF – co w przeliczeniu na złote zgodnie z aktualną na dzień sporządzenia Aneksu Tabelą kursów walut obcych obowiązującą w Banku (tj. po kursie sprzedaży CHF 3,5584) wynosi łącznie 1.371.736,12 zł. Kredytobiorca oświadczył, że uznaje zadłużenie z tytułu umowy co do zasady oraz co do ww. wysokości, a także wyraził zgodę na doliczenie należności głównej wskazanych kwot oraz odsetek naliczonych od dnia sporządzenia Aneksu do 7 dnia roboczego od daty wejścia w życie Aneksu i na naliczanie dalszych odsetek umownych od tak skapitalizowanej kwoty. W ocenie Sądu, mając na względzie całokształt okoliczności stanu faktycznego sprawy, w tym materiał dowodowy w postaci przedłożonych dokumentów oraz zeznania pozwanych, uznać należało że pozwani – podpisując przedmiotowy aneks – działali pod wpływem błędu wywołanego przez powoda, który przygotowywał aneks. Jak wskazali pozwani w toku składania zeznań – nie posiadali zarówno wiedzy prawniczej, jak i wiedzy z zakresu bankowości, które umożliwiłyby pozwany weryfikację abuzowności klauzul wskazanych w umowie z 19 czerwca 2008 r. Pozwani, działając w zaufaniu do banku jako instytucji zaufania publicznego, nie mieli świadomości, że powód może zamieścić w umowie kredytu hipotecznego klauzule stanowiące niedozwolone wzorce umowne. Informację o możliwych wątpliwościach w zakresie postanowień umownych pozwani uzyskali dopiero w toku niniejszego procesu, podczas porady prawnej świadczonej przez profesjonalnego pełnomocnika.

Zgodnie z art. 84 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej (§ 1). Stosownie natomiast do § 2 cytowanego artykułu, można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). W orzecznictwie wskazuje się przy tym, że błąd zachodzi wówczas, gdy występuje niezgodność między rzeczywistością a jej odbiciem w świadomości danego podmiotu. Przesłanki prawnej doniosłości błędu nie są jednorodne. Ich liczba i charakter uzależnione zostały w dużej mierze od rodzaju czynności prawnej. Stanowiący normę podstawową art. 84 k.c. wyodrębnia dwa rodzaje kryteriów prawnie relewantnego błędu, tj. te, których wystąpienie jest nieodzowne dla uznania błędu za prawnie doniosłą wadę oświadczenia woli, oraz te, które wystąpić muszą dodatkowo przy pewnych typach czynności prawnych i łącznie z pierwszymi uzasadniają przyjęcie prawnej doniosłości błędu. W każdej sytuacji błąd musi spełniać dwa kryteria, a mianowicie musi być błędem co do treści czynności prawnej oraz być istotny. Obie te cechy muszą występować łącznie. Pojęcie błędu co do czynności prawnej, użyte przez ustawodawcę w art. 84 k.c. jest szersze niż sformułowanie „błąd co do treści oświadczenia woli”. Oznacza bowiem, iż mylne wyobrażenie dotyczyć może jakiegokolwiek elementu czynności prawnej, ponieważ zsumowanie wszystkich składników (prawdziwie i fałszywie przedstawionych) tworzy w rezultacie nieprawidłowy obraz całości. Mówiąc ogólnie, błąd co do treści czynności prawnej, oznacza w istocie błąd co do okoliczności wchodzących w skład treści tejże czynności (vide: wyrok SA w Szczecinie z 30 marca 2016 r., I ACa 956/15).

W ocenie Sądu zachowanie powoda – nie tylko we wstępnej fazie zawierania umowy będącej podstawą roszczenia, ale również na dalszym etapie kontaktów stron (zarówno pisemnych jak i telefonicznych) – doprowadziło do powstania u pozwanych błędnego przekonania o konieczności podpisania aneksu z 22 stycznia 2014 r. o zaproponowanej przez powoda treści, zwłaszcza zważywszy na sytuację finansową pozwanych oraz składane przez nich pisma o obniżenie miesięcznych rat kredytu. Jednocześnie powód przedstawiał pozwany propozycję spłaty zaległości, których pozwani nie mogli w żaden sposób zweryfikować pod kątem dogodnego dla nich rozwiązania finansowego. W takim stanie rzeczy, nie posiadając wiedzy w przedmiocie zasad naliczania rat kredytu, a nadto pozostając również pod wpływem błędu odnośnie postanowień umowy z 19 czerwca 2008 r., pozwani podpisali aneks, którego sformułowania nie mogły być dla nich przejrzyste i zrozumiałe. Sąd podziela przy tym wniosek pełnomocnika pozwanych, że błąd uznać należało

za istotny, albowiem pozwani z pewnością – dysponując pełną wiedzą w zakresie zamiarów powoda – nie podpisaliby aneksu z 22 stycznia 2014 r.

Z tych względów Sąd orzekł jak w punkcie 1. wyroku, oddalając powództwo w niniejszej sprawie w całości.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i 99 k.p.c. Koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego reprezentującego pozwanych zostały ustalone w oparciu o § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 z późn. zm.). Na koszty procesu pozwanego w niniejszej sprawie złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 14.400 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w punkcie 2. wyroku.

SSO Magda Inerowicz